Aineühenduste pöördumine seoses Opiq.ee digiõppevara toetuse lõpetamisega

Pöördumise alus:
Digiõppevara ja digiõppekeskkondade kättesaadavus üldhariduskoolides
Allikas

7. aprillil 2021 avaldas Haridus- ja Teadusministeerium uudise, millega antakse teada, et Opiqu ja Foxcademy litsentse saavad koolid senistel tingimustel kasutada kuni 15.08.2021 ning alates järgmisest õppeaastast on igal üldhariduskoolil võimalik ise valida endale sobiv digiõppevara.

Riigieelarvest toetatakse koole õppekirjanduse hankimisel 9 miljoni euroga (57€ õpilase kohta) ning lisaks eraldatakse sel aastal digiõppevara soetamiseks täiendav ühekordne toetus 1,65 miljonit eurot (10 eurot õpilase kohta).

Jääb arusaamatuks, millisele analüüsile tuginedes või mis sisendi põhjal on antud otsus tehtud. Valdkondade spetsialiste otsuse tegemisse kaasatud kahjuks ei ole. Näeme, et tehtud otsus toob kaasa endaga mitmeid probleeme haridusasutuste jaoks, millest toome järgnevalt välja peamised.

1. Otsus on tehtud koolide ja koolipidajate jaoks liiga hilja. Õppekirjanduse soetusotsused järgmiseks õppeaastaks on juba tehtud ja KOV-ide tasandil on eelarved planeeritud ning kinnitatud. Koolipidajatel puudub lisaressurss digiõppekeskkondadega seotud kulutuste katmiseks. Senise toetuse pinnalt on kujundatud arusaam, mille kohaselt on riigi poolt toetatud digiõppevara kättesaadavuse puhul tegemist pikaajalise visiooniga. Sellest on koolides ka lähtutud.
2. Planeeritav riigipoolne ühekordne toetus 10€ õpilase kohta ei kata tegelikke kulusid, vaid selle osakaal on umbes 20% hetkel teadaolevate planeeritud hinnastatud kulutuste mahust. Selle tagajärjel suureneb regionaalne ebavõrdsus tänapäevase digiõppevara kättesaadavuse osas piirkondades, kus koolipidaja ressursivõimekus on madalam. Digiõppevara üleriigiline kättesaadavus on taganud, et suudetakse hoida ühtlast õpitaset ning on tagatud võrdne kohtlemine.
   Sh juhime tähelepanu, et olemasolevat õppematerjalide toetust 57 EUR õpilase kohta ei ole võimalik kärpida, selgelt vajaks see digiõppevara puhul stabiilset lisaressurssi.
3. Koolid on seoses distantsõppega oma õpiprotsessid ümber kujundanud arvestades opiq.ee kasutusvõimalusi (distantsõppes suurenes opiq.ee kasutajate hulk kolm ja pool korda, 35000-lt õpilaselt 125 000-ni) ning õpetajatel ja õpilastel on omandatud vajaminev digipädevus, vilumus ning tekkinud on töörutiin. Muudatus ei ole praegust COVID-19 olukorda arvestades mõistlik. Hetkel ei ole teada, milline tuleb tegelik koolide õppevorm järgmisel õppeaastal, on võimalik, et jätkub distantsõpe.
4. Olemasolevatest töötavatest lahendustest loobumine suurendab märgatavalt õpetajate töökoormust. Digiõpikute kättesaadavuse piiramine paneb õpetajad olukorda, kus iga õpetaja peab distantsõppe oludes hakkama ise endale vajalikku õppevara ja digitaalset ainesisu looma.

Olemasolevad vabaturu (sh e-koolikoti) digitaalsed materjalid on lünklikud, ebaühtlase kvaliteediga ning ei kata ära vajalikku tervikut.

5. Hetkel on Opiq.ee digiõpikute plavorm ainus lahendus, mis võimaldab distantsõppe olukorras juhendatud ja RÕK järgset õppetööd jätkata. Keskkond võimaldab vahetumat esmatasemel automatiseeritud õpiprotsessi tagasisidestamist nii õpetajale, õpilasele kui ka lapsevanemale, toimub andmeliidestus õpihaldussüsteemidega (eKool ja Stuudium).
6. Olemasolevad riiklikud digiõppevara keskkonnad (nt E-koolikott, EIS) ei ole terviklahendused (õppesisu kaetus ebaühtlane, ei ole seotud õpihaldussüsteemidega, puudub tagasisidestamine, puudub rollipõhine lähenemine) ning need sobivad seetõttu lisamaterjalideks, kuid ei võimalda süteemselt läbi viia juhendatud õppetööd.
7. Uute keskkondade juurutamine on ajamahukas. Ka noorema vanuseastme õpilased on praeguseks hetkeks saavutanud vajamineva vilumuse Opiq.ee keskkonnas iseseisvaks töötamiseks. Digiõpikute piiramine toob kaasa alternatiivsete õpikeskkondade paljususe, mis muudab õppeprotsessi keerukamaks ning võib kaasa tuua õpikvaliteedi languse ka õppesisu kättesaadavuse osas.

Lähtudes eeltoodust soovime teha järgnevad ettepanekud:

1. Tagada opiq.ee platvormi litsentside kasutamise võimalus üldhariduskoolidele vähemalt 2021-22 õppeaasta lõpuni.
2. Tagada üldhariduskoolidele alates 2022-23 õppeaastast stabiilne lisaressurss digiõppekeskkondade kasutamise rahastamiseks.
3. Arvestada hariduspoliitiliste otsuste tegemisel koolipidajate ja koolide õppeaasta ajatelge ja sellega seotud otsuseid (nt õpikute ja töövihikute tellimine, eelarveotsuste tegemine ja kinnitamine jms).
4. Korraldada ministeeriumi ja aineühenduste esindajate ümarlaud käesoleva pöördumisega seotud asjaolude ja probleemkohtade arutamiseks ning lahenduste leidmiseks.

Kuupäev
19.04.2021

Allakirjutanud aineühendused:

Eesti Haridustehnoloogide Liit
(Diana Veskimägi)

Eesti Informaatikaõpetajate Selts
(Rasmus Kits)

Vene Keele ja Kirjanduse Õpetajate Liit
(Jelena Moisejeva)

Eesti Muusikaõpetajate Liit
(Jaanus Kann)

Eesti majandus- ja ettevõtlusõpetajate selts
(Elbe Metsatalu)

Eesti Keelepööre
(Arno Kaseniit)

Eesti Klassiõpetajate Liit
(Piret Jõul)

Eesti Kehalise Kasvatuse Liit
(Ingrit Keerma)

ERÜ Kooliraamatukogude sektsioon
(Sirje Riitmuru)

Eesti Eripedagoogide Liit
(Liina Õmblus)

Eesti Emakeeleõpetajate Selts
(Kaja Sarapuu)

Eesti Õpetajate Liit
(Astrid Sildnik)

Eesti Matemaatika Selts
(Hele Kiisel)

Eesti Bioloogiaõpetajate Ühing
(Aiki Jõgeva)